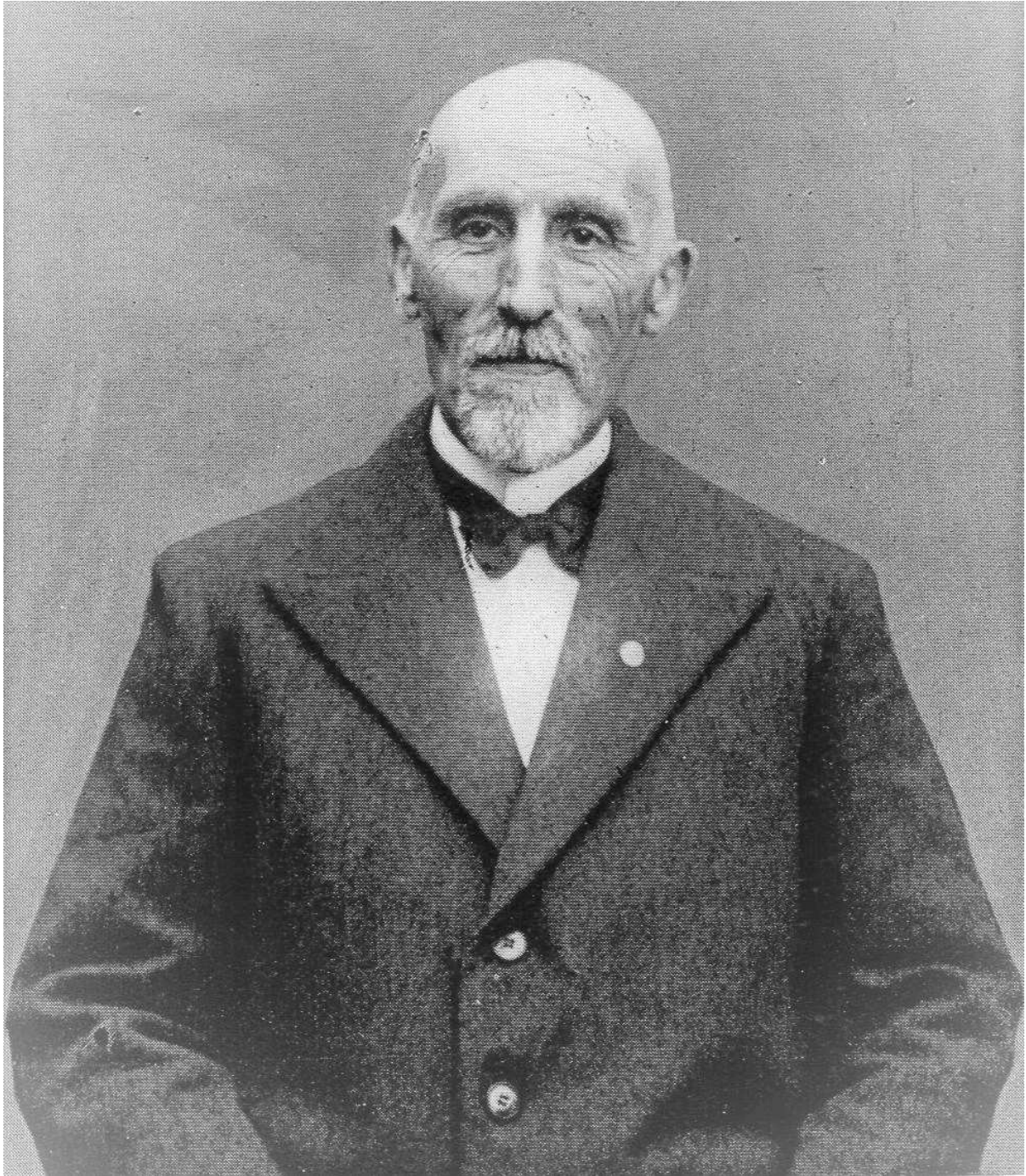

*Het
verdriet
van mijn
opa.*

Het verdriet van mijn Opa.

Christiana M. Claassen

*Het leven van mijn ouders en voorouders in de
jaren tussen 1800 en 1950.*

Auteur: Christiana M. Claassen

Lay-out en omslag: Christiana M. Claassen

Copyright: Christiana M. Claassen

Uitgeverij: Mijnbestseller.nl

Maart 2023

ISBN: 9789403687186

Dit non fictieboek gaat over het leven van mijn ouders en grootouders tussen 1800 en 1950 en is niet alleen geschreven voor de kleinkinderen en achterkleinkinderen van mijn ouders, maar ook voor andere geïnteresseerden in waar gebeurde familie geschiedenissen. Hoe het kon gebeuren dat na het verongelukken van de vader van drie kleine jongens gedacht werd dat het wezen waren terwijl hun moeder op maar enkele kilometers afstand van hen woonde. Was het bedrog of onwetendheid? Eén van die kleine jongens was mijn opa, de hoofdpersoon in dit boek. Wanneer er toen al internet was geweest was dit niet gebeurd.

Verder staan er een aantal hyperlinks in dit E-Book. Via deze links komt men o.a. op de informatie pagina's van de gemeente Amsterdam waar uitleg wordt gegeven over de geschiedenis van de stad en de Open Archieven van de Burgerlijke Stand waar miljoenen scans van geboorte-, huwelijks- en overlijdensakten online kunnen worden bekeken. Ook zijn er enkele verwijzingen naar andere online informatie.

Naast het verhaal over mijn voorouders krijgt de lezers door dit E-book ook enige kennis over het zoeken op internet naar hun eigen voorouders. Omstandigheden en gebeurtenissen uit de tijd waarin onze voorouders leefden, zijn nu de digitalisering van de Nederlandse archieven steeds verder vordert, voor iedereen met een computer toegankelijk. De hyperlinks in dit boek zijn blauw en onderstreept.

Dit boek is ook als E-book verkrijgbaar.

Inhoud:

Proloog

1 – Ons gezin.

2 - Mijn moeder

3 – De familie Wochele

4 - De familie Bechtle

5 - De geschiedenis van de Joden in Polen

6 - Mijn vader

7 - Eerste Wereldoorlog 1914-1918.

8 - Eerste ontmoeting Carsten en Emma

9 - Mijn ouders

10 - De familie Eshuis

11 - Mijn opoe

12 - Mijn opa

13 - Toen ik kind was

14 - Uitbraak Tweede Wereldoorlog

15 - De jaren 1940 – 1945

16 - Bevrijding van Delden.

17 – De digitalisering van de archieven.

18 -De voorouders van mijn opa.

19 - De familie Nijburg

20 - De familie Claassen

21 - De jeugd van mijn opa

22 – De scheiding van zijn ouders

23 -De Maatschappij van Weldadigheid

24 – De jeugd van mijn opa

25 - Kasteel Twickel

26- Erve - Pierik, meestal Perik genoemd

27 - Opa's leven in Delden

Epiloog.

Proloog,

Wat doen we met foto's van moeder? Dat zal de vraag zijn wanneer onze kinderen ons huis leeg moeten ruimen. Waarschijnlijk zijn we er dan niet meer of niet meer in staat om dat zelf te doen. Wanneer je je tachtigste levensjaar in bent gegaan, ga je over deze dingen nadenken.

Iedereen heeft tegenwoordig een telefoon of tablet waarop de hoogtepunten uit zijn of haar leven staan. Slechte foto's kunnen weggegooid worden en er kan heel gemakkelijk een mooi fotoboek worden gemaakt.

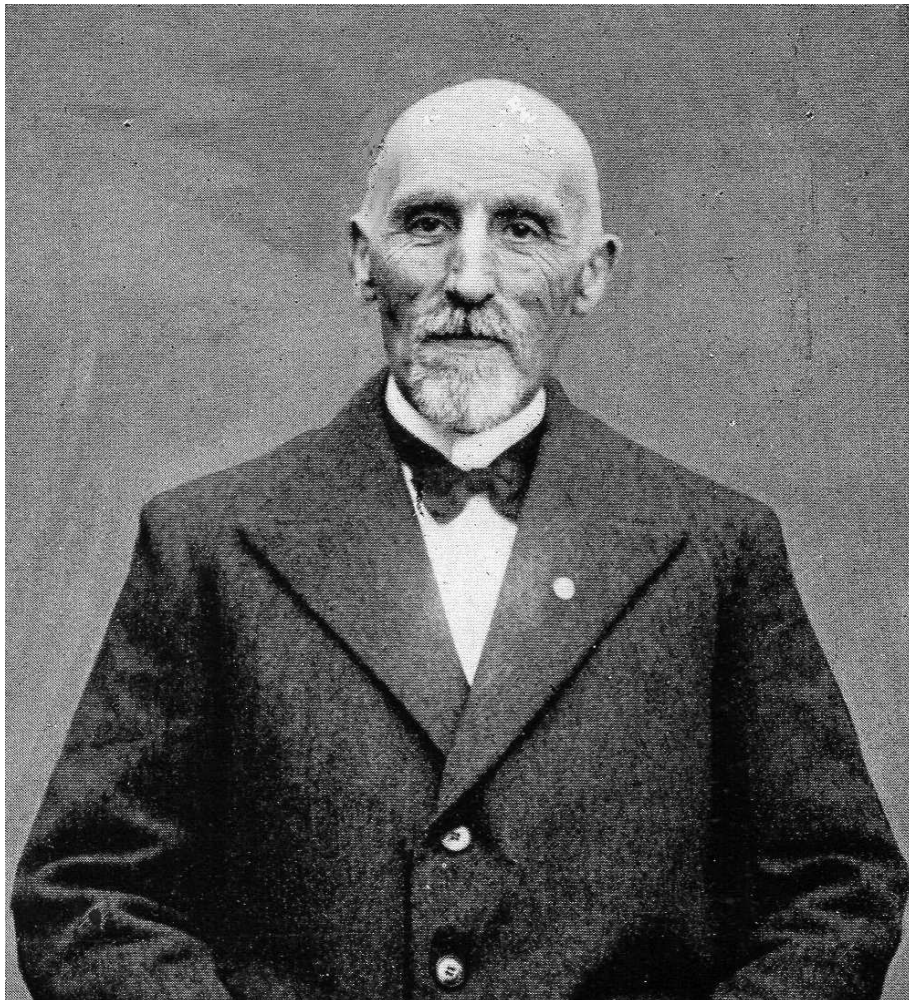
Vroeger gingen we met ons volle fotorolletje verwachtingsvol naar de fotograaf, drogist of andere winkel waar men foto's ontwikkelde. Na een aantal dagen haalden we onze afgedrukte foto's op. Lang niet altijd voldeden die aan onze verwachtingen. Maar sinds het begin van deze eeuw is digitale fotografie voor iedereen toegankelijk en fotograferen we ons suf.

Zelf heb ik nog een kastplank vol albums met foto's van vakanties en een grote lade vol kiekjes van onze kinderen, trouwfoto's en allerlei andere gebeurtenissen. En een aantal fotoalbums van mijn schoonouders en ouders, waarin ook veel foto's van mijn grootouders zijn geplakt. In 2003 kreeg ik mijn eerste digitale camera en sindsdien staan alle door mij gemaakte foto's in mijn computer opgeslagen. Wanneer één van onze kinderen belangstelling heeft voor die prentjes, neemt de harde schijf niet veel ruimte in beslag. Dat is met mijn vele albums en fotomapjes wel wat anders. Net als mijn ouders fotografeer ik graag. Een paar jaar geleden heb ik een fotoboek over mijn twaalf reizen naar Ecuador gemaakt. Naar mijn idee een mooi bladerboek voor iedere natuurliefhebber.

Maar met alleen oude foto's van mijn overgrootouders en tantes zou ik geen van mijn kinderen, klein- en mogelijke achterkleinkinderen kunnen boeien. Over de grootouders van mijn vader en moeder en de tijd waarin zij leefden is veel te vertellen. Als kind al vond ik vooral de verhalen van mijn opa over zijn jeugd heel bijzonder.

Toen mijn moeder boven de tachtig was, begon ze de namen van de personen die op de foto's in haar oudste albums staan erbij te schrijven. Haar gezondheid werd steeds slechter en toen zij in het verzorgingshuis woonde en ik haar bezocht, bekeken we samen die albums en vertelde ze me, net zoals mijn opa deed toen ik nog een kind was, over haar jeugd en wat er toen verder allemaal gebeurd is.

Ik probeer al die verhalen in dit boekwerkje zo goed mogelijk door te geven. Al mijn foto's mogen dan weggegooid worden, maar de verhalen over die tijd mogen niet vergeten worden, dat voel ik als een verplichting aan mijn opa. Het meest schrijnende in deze familieverhalen gaat over de jeugd van mijn opa, Johannes Hendrikus Claassen, geboren op 31 maart 1873 in Amsterdam. Deze maand precies 150 jaar geleden. Hij is de hoofdpersoon in dit boek.

Hoofdstuk 1 - Ons gezin.

Ik groeide op in Stad Delden en woonde met mijn twee broers en drie zussen, mijn ouders en grootouders in een huis met een plat dak aan de Noordwalstraat, nu Noordwal. Ik was het vijfde kind van het gezin en werd midden in de Tweede Wereldoorlog geboren.

Mijn grootouders hadden een woonkamer en een slaapkamer aan de voorkant van ons huis. Wij hadden onze woonkamer aan de achterkant, een grote keuken met eethoek in het midden van het huis, en er was nog een opkamer boven de kelder. Boven waren er zeven slaapkamers en een badkamer met (koude) douche.

Van de herfst tot het begin van de zomer had ieder kind een eigen slaapkamer. Vanaf half juni ontvingen mijn ouders pensiongasten en gingen de jongens samen in een kleine slaapkamer met stapelbed en

de meisjes bij elkaar in de grote slaapkamer aan de voorkant van ons huis. Het was een zonnige kamer waar mijn moeder vaak in de winter een woonkamer van maakte omdat ze de achterkamer beneden zo donker vond. Mijn opa heeft het huis in 1905 laten bouwen op de fundamenten van een oude boerderij.

Foto links: Het huis aan de Noordwalstraat dat mijn opa heeft laten bouwen. V.l.n.r.: Opoe, opa, en daarnaast mijn tante Marie tussen twee van haar naaileerlingen.

Mijn grootouders begonnen in hun nieuwe huis een manufacturen-winkel met naaiatelier. Het huis werd ingericht met door mijn opa op veilingen gekochte stoelen, tafels, kasten, vazen, klokken en andere spullen. Opa heeft enkele jaren als wever gewerkt, maar door problemen met zijn gezondheid is hij daarmee gestopt. Net als zijn schoonvader Jan Hendrik Eshuis werd hij kleermaker. Naast de manufacturenwinkel hielden ze commensalen, een oude benaming voor kostgangers die hun eigen woonruimte hadden.

Foto boven: Mijn grootouders met dochter Marie en zoon Carsten, mijn vader, omstreeks 1912.

Daarvoor waren op de bovenverdieping twee woonkamers met aangrenzende slaapkamer ingericht. Het waren meestal bouwkundigen en ingenieurs, die tijdelijk werkten bij een chemische fabriek net buiten Delden. Opoe zorgde ook voor hun eten. Marie, de drie jaar oudere zus van mijn vader, volgde een opleiding tot coupeuse en gaf later naailessen in het kamertje links van de winkel. Ook hielp ze haar moeder in de huishouding. In de jaren twintig begon de familie ook met het ontvangen van zomergasten en stopten ze met de manufacturenwinkel. De vrijgekomen ruimte werd omgebouwd tot zitkamer voor mijn grootouders. Mijn ouders, Carsten Hendrikus Claassen en Emma Maria Wochele, geboren in Altensteig Duitsland, trouwden op 20 maart 1930 en woonden na hun huwelijk in bij mijn grootouders.

Foto boven: Opa en opoe en mijn ouders op een mooie zomerdag onder de waranda, die aan de achterkant van ons huis was gebouwd. De baby is het eerste kind van Emma en Carsten. Ook had mijn familie altijd wel een hond als huisdier.

Mijn tante Marie en oom Kees Oosterbroek trouwden op dezelfde dag en Marie verhuisde van Delden naar Oldenzaal waar oom Kees op het PTT kantoor werkte. Mijn moeder nam de taken van tante Marie over. Opoe was geen sterke vrouw en in de jaren erna nam Emma ook

het werk van Opoe over. Ondanks de zes kinderen die er kwamen, was mijn moeder in de loop der jaren steeds meer de spil in ons huis en het gezin. Acht jaar was ik de jongste van het

gezin. Ik had twee oudere broers en twee oudere zussen. Toen ik 8 jaar was kwam er nog een zusje bij.

De foto's hiernaast en hierboven werden gemaakt, ter gelegenheid van het 12,5 jarig huwelijksjubileum van onze ouders op 20 september 1942, midden in de Tweede Wereldoorlog, kort na mijn geboorte gemaakt,.

De oorlogsjaren waren moeilijk voor mijn ouders. Moeder, geboren in Zuid-Duitsland, werd in Delden toch altijd als Duitse gezien en mijn vader werd, ondanks dat hij toen al 35 jaar was en vier jonge kinderen had, als militair opgeroepen tijdens Mobilisatie. Na de oorlog begon het herstel van ons land. Mijn ouders ontvingen in de zomermaanden weer pensiongasten. Wanneer je voortgezet onderwijs volgde was bij ons de regel dat je in de zomervakantie meehielp in de keuken of in de tuin. Van het extra verdiende geld met het pension, betaalden onze ouders ons schoolgeld, studieboeken en andere extra kosten voor studerende kinderen.

Een foto van ons gezin en familieleden waarmee we het meeste contact hadden. Gemaakt in 1945, in de zomer na het einde van de Tweede Wereldoorlog. Achterste rij v.l.n.r.: Tante Siena nicht van vader, tante Marie zus van vader, mijn vader, Oom Marinus pleegzoon van tante Frederika en oom Frans. Tante Wilhelmiën (nicht vader) en haar man oom Anton uit Zwolle.

Middelste rij: Mijn oudste broer, opa, opoe, tante Frederika, zus van opoe en haar man oom Frans en mijn oudste zus.

En voor: Mijn jongste zus, ikke en jongste broer.

Hoofdstuk 2 - Mijn moeder

Mijn moeder Emma Maria Wochele is op 2 januari 1905 geboren in het stadje Altensteig, in de deelstaat Baden-Württemberg, Duitsland. Zij was het zesde kind van Ernst en Friederike Wochele-Bechtle. Haar vader werd geboren op 1 januari 1872. Hij was officier in het leger en werd na zijn dienstitijd bakker in Altensteig. Op 27 oktober 1897 trouwde hij met Friederike, geboren 23 februari 1873, dochter van Johann Friedrich Bechtle (Of Bächtle) Spinnmeister aus Freudenstadt en Christiana Friederike Finkbohner,

In de bakkerswinkel van haar ouders was het rond de jaarwisseling altijd erg druk. Zoals vaker kregen ze hulp van de ongetrouwde zus van Friederike, tante Christiana roepnaam Nanele. Mijn moeder werd de dag na nieuwjaarsdag geboren en omdat de baby bij de geboorte erg klein was werd door de familie besloten dat Nanele de kleine zou verzorgen en haar mee zou nemen naar het huis van de grootouders, waar ook Nanele woonde. Deze woning maakte deel uit van een groot gebouw waarin Das Bruderhaus was gehuisvest. Dit stond in de buurt van Altensteig, midden in de bossen van het Zwarte Woud. Mijn

overgrootvader, Johann Bechtle was directeur van deze instelling, die minderbegaafde jongens en mannen opving en hen tewerkstelde in de bossen rond het gebouw. Mijn moeder heeft daar een fijne jeugd gehad.

Op de foto boven: Emma en haar tante Nanele.

*Foto boven: Wanneer Emma rond haar verjaardag bij haar ouders op bezoek kwam, werden er vaak foto's van het hele gezin gemaakt. Emma staat rechts met een boekje in haar hand.
Foto onder: Er waren twaalf kinderen, maar wie stond weer vooraan? Emma!!.*

